

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรมประเทืองปัญญา การบริหารจัดการกิจกรรมประเทืองปัญญา การดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา และการสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการวิจัย กำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจาก วารสาร หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ข้อมูลในการจัดการศึกษาของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ศึกษาสถิติ วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และใช้วิธีการสังเกตจากการจัดกิจกรรมและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เป็นผู้บริหารโรงเรียน 2 คน ครู 2 คน และนักเรียน 10 คน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมประเทืองปัญญาให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และบุคลากรของชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความเกี่ยวข้องในด้านการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาของโรงเรียนจำนวน 431 โรงเรียน

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 228 คน ครูผู้จัดกิจกรรมประเทืองปัญญาให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จำนวน 234 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 702 คน และบุคลากรชุมชน 6 คน รวมจำนวนทั้งหมด 1,170 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) มีวิธีการสุ่มดังนี้

2.1 สุ่มสำนักงานเขตของแต่ละกลุ่มเขตทางการศึกษา โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) จับสลากมา 50 % ของจำนวนสำนักงานเขตในแต่ละกลุ่มเขตทางการศึกษา ได้สำนักงานเขต 27 สำนักงาน มีโรงเรียนรวมทั้งหมด 228 โรงเรียน ละเอียดนำเสนอในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวนสำนักงานเขตที่สุ่มได้ จำแนกตามกลุ่มเขตทางการศึกษา

กลุ่มเขตทางการศึกษา	สำนักงานเขต	สำนักงานเขตที่สุ่มได้
กลุ่มรัตนโกสินทร์	พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย ปทุมวัน สัมพันธวงศ์ บางรัก ดุสิต บางซื่อ พญาไท ราชเทวี	ป้อมปราบศัตรูพ่าย ปทุมวัน บางรัก บางซื่อ พญาไท
กลุ่มเจ้าพระยา	ยานนาวา สาทร บางคอแหลม พระโขนง คลองเตย ห้วยขวาง ดินแดง วัฒนา บางนา	ยานนาวา สาทร พระโขนง คลองเตย ห้วยขวาง
กลุ่มบูรพา	บางเขน ดอนเมือง จตุจักร บางกะปิ ลาดพร้าว วังทองหลาง สายไหม หลักสี่ บึงกุ่ม	จตุจักร บางกะปิ วังทองหลาง สายไหม บึงกุ่ม
กลุ่มศรีนครินทร์	ประเวศ มีนบุรี ลาดกระบัง หนองจอก สวนหลวง คลองสามวา คันนายาว สะพานสูง	ประเวศ มีนบุรี ลาดกระบัง คันนายาว
กลุ่มกรุงธนเหนือ	ภาษีเจริญ บางกอกน้อย บางพลัด ดลิ่งชัน บางกอกใหญ่ หนองแขม ทวีวัฒนา	บางกอกน้อย บางพลัด ดลิ่งชัน ทวีวัฒนา
กลุ่มกรุงธนใต้	ธนบุรี คลองสาน บางขุนเทียน จอมทอง ราษฎร์บูรณะ บางแค ทุ่งครุ บางบอน	ธนบุรี บางขุนเทียน จอมทอง ราษฎร์บูรณะ
รวม 6	50	27

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียน จำแนกตามกลุ่มเขตทางการศึกษา และสำนักงานเขตที่สุมได้

กลุ่มเขตทางการศึกษา	สำนักงานเขตที่สุมได้	จำนวนโรงเรียน	
กลุ่มรัตนโกสินทร์	ป้อมปราบศัตรูพ่าย	4	
	ปทุมวัน	9	
	บางรัก	5	
	บางซื่อ	7	
	พญาไท	1	
กลุ่มเจ้าพระยา	ยานนาวา	6	
	สาทร	2	
	พระโขนง	4	
	คลองเตย	4	
กลุ่มบูรพา	ห้วยขวาง	2	
	จตุจักร	6	
	บางกะปิ	10	
	วังทองหลาง	3	
	สายไหม	9	
กลุ่มศรีนครินทร์	บึงกุ่ม	8	
	ประเวศ	15	
	มีนบุรี	13	
	ลาดกระบัง	20	
กลุ่มกรุงธนเหนือ	คันนายาว	2	
	บางกอกน้อย	15	
	บางพลัด	11	
กลุ่มกรุงธนใต้	ตลิ่งชัน	16	
	ทวีวัฒนา	6	
	ธนบุรี	17	
	บางขุนเทียน	16	
	จอมทอง	11	
	ราชบุรีบูรณะ	6	
รวม	6	27	228

2.2 ตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ศึกษาจากจำนวนโรงเรียน 228 โรงเรียน สำนักงานเขตที่สุ่มได้ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมประเทืองปัญญาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งหมด 1,140 คน ตามรายละเอียดดังนี้

- 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งหมด 228 คน
 - 2) ครูผู้จัดกิจกรรมประเทืองปัญญาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือก โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งหมด 228 คน
 - 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยครูผู้จัดกิจกรรมเป็นผู้คัดเลือก โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งหมด 684 คน รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 3
- ตารางที่ 3 จำนวนโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน จำแนกตามกลุ่มเขตทางการศึกษา

กลุ่มเขตทางการศึกษา	โรงเรียนของ แต่ละกลุ่มเขตทางการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน	ครู	นักเรียน
กลุ่มรัตนโกสินทร์	26	26	26	78
กลุ่มเจ้าพระยา	18	18	18	54
กลุ่มบูรพา	36	36	36	108
กลุ่มศรีนครินทร์	50	50	50	150
กลุ่มกรุงธนเหนือ	48	48	48	144
กลุ่มกรุงธนใต้	50	50	50	150
รวม 6	228	228	228	684

2.3 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ศึกษาจากโรงเรียนที่จัดกิจกรรม ประเทืองปัญญาที่ประสบผลสำเร็จมากที่สุดของกลุ่มเขตทางการศึกษา 6 เขต โดยใช้วิธีการสุ่ม แบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ได้โรงเรียน 1 โรงเรียนในแต่ละกลุ่มเขตทางการศึกษารวม จำนวน 6 โรงเรียน ได้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 6 คน ครูผู้จัดกิจกรรมประเทืองปัญญาให้นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 36 คน และบุคลากรชุมชน จำนวน 6 คน รวมทั้งหมดจำนวน 60 คน มีวิธีการ ดังนี้

1) ให้นักวิชาการศึกษารับผิดชอบโครงการกิจกรรมประเทืองปัญญาของ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร คัดเลือกโรงเรียนที่จัดกิจกรรมประเทืองปัญญาได้ประสบผล สำเร็จมากที่สุดของกลุ่มเขตทางการศึกษา 6 เขต เขตการศึกษาละ 1 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียน 6 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนวัดสร้อยทอง	สำนักงานเขตดุสิต	กลุ่มรัตนโกสินทร์
2. โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา	สำนักงานเขตคลองเตย	กลุ่มเจ้าพระยา
3. โรงเรียนสายไหม	สำนักงานเขตสายไหม	กลุ่มบูรพา
4. โรงเรียนสุเหร่าทึบข้าง	สำนักงานเขตประเวศ	กลุ่มศรีนครินทร์
5. โรงเรียนวัดฉัตรแก้วจางลณี	สำนักงานเขตบางพลัด	กลุ่มกรุงธนเหนือ
6. โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา	สำนักงานเขตบางขุนเทียน	กลุ่มกรุงธนใต้

2) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในรายละเอียดเพื่อให้ได้ ข้อมูลเชิงลึก จากตัวอย่างประชากรในโรงเรียน 6 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงได้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 6 คน ครูผู้จัดกิจกรรมประเทืองปัญญาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 12 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 36 คน และ บุคลากรชุมชน จำนวน 6 คน รวมทั้งหมดจำนวน 60 คน มีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ และ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม จากโรงเรียน 6 โรงเรียน ละ 1 คน รวมทั้งหมด 6 คน

2.3.2 ครูที่ตอบแบบสอบถาม และครูจากตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นผู้จัด กิจกรรมประเทืองปัญญาให้นักเรียน จากโรงเรียน 6 โรงเรียน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือก โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งหมด 12 คน

2.3.3 นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามและนักเรียนจากตัวอย่างประชากรซึ่ง เข้าร่วมกิจกรรมประเทืองปัญญากับครูผู้ให้สัมภาษณ์ จากโรงเรียน 6 โรงเรียน โดยครูเป็นผู้คัดเลือก

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน
โรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งหมด 36 คน

2.3.4 บุคลากรชุมชน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงโดยต้องการสัมภาษณ์
บุคลากรชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน หรือ กรรมการโรงเรียน หรือ
ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนละ 1 คน จากโรงเรียน 6 โรงเรียน รวมจำนวนบุคลากรชุมชน 6 คน
ดังรายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรชุมชน จำแนกตามโรงเรียนที่
จัดกิจกรรมระดมสมองได้ประสบผลสำเร็จมากที่สุด

จำนวนโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร	ผู้บริหารโรงเรียน	ครู	นักเรียน	บุคลากรชุมชน
โรงเรียนวัดสร้อยทอง	1	2	6	1
โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา	1	2	6	1
โรงเรียนสายไหม	1	2	6	1
โรงเรียนสุเหร่าทับช้าง	1	2	6	1
โรงเรียนวัดฉัตรแก้วจางลณี	1	2	6	1
โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา	1	2	6	1
รวม 6	6	12	36	6

2.4 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสังเกต ได้แก่ ตัวอย่างประชากรครูที่ใช้ใน
การสังเกตการจัดกิจกรรมระดมสมอง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random
Sampling) โดยการจับสลากครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัย
สัมภาษณ์ โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งหมด 6 คน

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต ได้แก่
ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรชุมชน จากโรงเรียน 228 โรงเรียนที่สุ่มได้จากกลุ่มเขต
ทางการศึกษา 6 เขต ดังแสดงตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 จำนวนผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรชุมชนที่ตอบแบบสอบถาม
ให้การสัมภาษณ์ และการสังเกตการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา จำแนกตามกลุ่มเขต
ทางการศึกษา

กลุ่มเขต ทางการศึกษา	แบบสอบถาม			แบบสัมภาษณ์				แบบสังเกต
	ผู้บริหารโรง เรียน	ครู	นักเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู	นักเรียน	บุคลากร ชุมชน	ครู
กลุ่ม รัตนโกสินทร์	26	26	78	1	2	6	1	1
กลุ่มเจ้าพระยา	18	18	54	1	2	6	1	1
กลุ่มบูรพา	36	36	108	1	2	6	1	1
กลุ่ม ศรีนครินทร์	50	50	150	1	2	6	1	1
กลุ่ม กรุงธนเหนือ	48	48	144	1	2	6	1	1
กลุ่ม กรุงธนใต้	50	50	150	1	2	6	1	1
รวม 6	228	228	684	6	12	36	6	6

กรอบแนวคิดของการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรมประเทืองปัญญา
 - 1.1 ปรัชญาพื้นฐานของกิจกรรมประเทืองปัญญา
 - 1.2 หลักการพื้นฐานของกิจกรรมประเทืองปัญญา
 - 1.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมประเทืองปัญญา

2. การบริหารกิจกรรมประเทืองปัญญา
 - 2.1 การวางแผน
 - 2.2 การจัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรม
 - 2.3 การจัดเอกสารและสื่อ
 - 2.4 การจัดกลุ่มนักเรียน
 - 2.5 การจัดอาคารสถานที่
 - 2.6 การจัดบุคลากร
 - 2.7 การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.8 การประเมินผล

3. การดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา
 - 3.1 การจัดสภาพการเรียนรู้
 - 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.3 การใช้สื่อและอุปกรณ์
 - 3.4 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
 - 3.5 การวัดผลการเรียนรู้

4. การสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา
 - 4.1 การสนับสนุนการดำเนินการ
 - 4.2 การนิเทศและติดตามผล
 - 4.3 การรับความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งสิ้น 3 ประเภท จำนวน 8 ฉบับ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย

- 1.1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน
- 1.2 แบบสอบถามครู
- 1.3 แบบสอบถามนักเรียน

2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ฉบับ ประกอบด้วย

- 2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน
- 2.2 แบบสัมภาษณ์ครู
- 2.3 แบบสัมภาษณ์นักเรียน
- 2.4 แบบสัมภาษณ์บุคลากรชุมชน

3. แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสังเกตการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละประเภทมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (รายละเอียดใน

ภาคผนวก ค)

1. แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบเติมข้อความ จำนวน 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย ปรัชญาพื้นฐาน หลักการพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของกิจกรรมประเทืองปัญญา

ด้านการบริหารกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การวางแผน การจัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรม การจัดเอกสารและสื่อ การจัดกลุ่มนักเรียน การจัดอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ และการประเมินผล

ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินการ การนิเทศและติดตามผล และการรับความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา การบริหารกิจกรรมประเทืองปัญญา และการสนับสนุนการจัดกิจกรรม ประเทืองปัญญา

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามครู เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา ประกอบด้วย ปรัชญาพื้นฐาน หลักการพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา

ด้านการบริหารกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การวางแผน การจัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรม การจัดเอกสารและสื่อ การจัดกลุ่มนักเรียน การจัด อาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ และการประเมินผล

ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การจัดสภาพการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์ การมีส่วนร่วม และการวัดผลการเรียนรู้

ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินการ การนิเทศและติดตามผล และการรับความร่วมมือและประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา การบริหารกิจกรรมประเทืองปัญญา การดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา และการสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามนักเรียน เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรม ประเทืองปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ซึ่งประกอบด้วย การจัดสภาพการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์ การมีส่วนร่วม และการวัดผลการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา

2. แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด จำนวน 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ประเทืองปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา ประกอบด้วย ปรัชญาพื้นฐาน หลักการพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของการจัด กิจกรรมประเทืองปัญญา

ด้านการบริหารกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การวางแผน การจัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรม การจัดเอกสารและสื่อ การจัดกลุ่มนักเรียน การจัด อาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ และการประเมินผล

ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินการ การนิเทศและติดตามผล และการรับความร่วมมือและประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา การบริหารกิจกรรมประเทืองปัญญา และการสนับสนุนการจัดกิจกรรม ประเทืองปัญญา

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา ประกอบด้วย ปรัชญาพื้นฐาน หลักการพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของการจัด กิจกรรมประเทืองปัญญา

ด้านการบริหารกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การวางแผน การจัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรม การจัดเอกสารและสื่อ การจัดกลุ่มนักเรียน การจัดอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ และการประเมินผล

ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาประกอบด้วย การจัดสภาพการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์ การมีส่วนร่วม และการวัดผลการเรียนรู้

ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินการ การนิเทศและติดตามผล และการรับความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา การดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา และการสนับสนุนการจัดกิจกรรม ประเทืองปัญญา

ฉบับที่ 6 แบบสัมภาษณ์นักเรียน เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรม ประเทืองปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การจัดสภาพการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์ การมีส่วนร่วม และการวัดผลการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา

ฉบับที่ 7 แบบสัมภาษณ์บุคลากรชุมชน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ประเทืองปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา ประกอบด้วย ปรัชญาพื้นฐาน หลักการพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของการจัด กิจกรรมประเทืองปัญญา

ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินการ การนิเทศและติดตามผล และการรับความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเทืองปัญญา และการสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา

3. แบบสังเกต เป็นแบบสังเกตชนิดสำรวจรายการ (Check List) แล้วบันทึกเพิ่มเติม จำนวน 1 ฉบับ

ฉบับที่ 8 แบบสังเกตครูผู้จัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ในด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ประกอบด้วย การจัดสภาพการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์ การมีส่วนร่วม และการวัดผลการเรียนรู้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมประเทืองปัญญา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา รวบรวมข้อมูลมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาจัดทำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดของการวิจัยที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน สำหรับการสร้างแบบสังเกต ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างแบบสังเกตของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน และแบบสังเกตของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านเพื่อกำหนดเป็นรูปแบบของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต จำนวน 8 ฉบับ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาเนื้อหา โดยตรวจความครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความสอดคล้องของเนื้อหา และความถูกต้องของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายของข้อความ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม

4. นำเครื่องมือทั้ง 3 ประเภท จำนวน 8 ฉบับ ไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่วิทยาลัย 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบางแค (เมืองสังวาลย์อนุสรณ์) โรงเรียนวัดสุวรรณ และโรงเรียนบางไผ่ (บ้านนายพันแก้วขาว) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน และบุคลากรชุมชน จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 12 คน จากโรงเรียน 2 โรง ได้แก่ โรงเรียนบางแค (เมืองสังวาลย์อนุสรณ์) และโรงเรียนวัดสุวรรณ ส่วนแบบสังเกตครูในการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้ โดยสังเกตการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ครั้ง จากโรงเรียนบางแค (เมืองสังวาลย์อนุสรณ์) และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ครั้งจากโรงเรียนบางไผ่ (บ้านนายพันแก้วขาว) แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา โดยมีตัวอย่างประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมกิจกรรมประเทืองปัญญาให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และบุคลากรชุมชน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุปกรอบแนวคิด (เนื้อหา) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และตัวอย่างประชากร

กรอบแนวคิด (เนื้อหา)	แบบสอบถาม			แบบสัมภาษณ์				แบบสังเกต
	ผู้ บริหาร	ครู	น.ร.	ผู้ บริหาร	ครู	น.ร.	บ.ช.	ครู
1. ปรัชญา หลักการ และวัตถุประสงค์ ของกิจกรรมประเทืองปัญญา								
1) ปรัชญาพื้นฐานของกิจกรรมประเทืองปัญญา	✓	✓		✓	✓		✓	
2) หลักการพื้นฐานของกิจกรรมประเทืองปัญญา	✓	✓		✓	✓		✓	
3) วัตถุประสงค์ของกิจกรรมประเทืองปัญญา	✓	✓		✓	✓		✓	
2. การบริหารกิจกรรมประเทืองปัญญา								
1) การวางแผน	✓	✓		✓	✓			
2) การจัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรม	✓	✓		✓	✓			
3) การจัดเอกสารและสื่อ	✓	✓		✓	✓			
4) การจัดกลุ่มนักเรียน	✓	✓		✓	✓			
5) การจัดอาคารสถานที่	✓	✓		✓	✓			
6) การจัดบุคลากร	✓	✓		✓	✓			
7) การจัดสรรงบประมาณ	✓	✓		✓	✓			
8) การประเมินผล	✓	✓		✓	✓			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

กรอบแนวคิด (เนื้อหา)	แบบสอบถาม			แบบสัมภาษณ์				แบบ สังเกต ครู
	ผู้ บริหาร	ครู	น.ร.	ผู้ บริหาร	ครู	น.ร.	บ.ช.	
3. การดำเนินการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา								
1) การจัดสภาพการเรียนรู้		✓	✓		✓	✓		✓
2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้		✓	✓		✓	✓		✓
3) การใช้สื่อและอุปกรณ์		✓	✓		✓	✓		✓
4) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม		✓	✓		✓	✓		✓
5) การวัดผลการเรียนรู้		✓	✓		✓	✓		✓
4. การสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา								
1) การสนับสนุนการดำเนินการ	✓	✓		✓	✓		✓	
2) การนิเทศและติดตามผล	✓	✓		✓	✓		✓	
3) การรับความร่วมมือและประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	✓	✓		✓	✓		✓	

หมายเหตุ ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน ครู หมายถึง ครู
 น.ร. หมายถึง นักเรียน บ.ช. หมายถึง บุคลากรชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. นำหนังสือขอความร่วมมือการเก็บข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษา
จากสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครส่งไปยังเขตการศึกษาของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรเพื่อ
ขอเก็บข้อมูลโรงเรียนภายในเขต

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมโดย

3.1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนทั้งหมด 228 โรงเรียน มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมซองให้ส่งคืนทางไปรษณีย์ ไปยังโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร 228 โรงเรียน เป็นแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน 228 ฉบับ แบบสอบถามครู 228 ฉบับ และแบบสอบถามนักเรียน 684 ฉบับ รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,140 ฉบับ

ผู้วิจัยแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบสอบถาม และแจกแบบสอบถาม โดยคัดเลือกครูผู้จัดกิจกรรมประเทืองปัญญาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน และคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ / หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน

แบบสอบถามที่ได้กลับคืนรอบแรกมีจำนวน 823 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.19 ผู้วิจัยได้ติดตามแบบสอบถามโดยการติดต่อทางโทรศัพท์ได้รับกลับคืนมาอีก 75 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 6.58 ได้แบบสอบถามคืนมารวมจำนวนทั้งสิ้น 898 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.77 ในแบบสอบถามที่ได้รับคืนมานี้ บางฉบับไม่สมบูรณ์ได้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 880 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.19 รายละเอียดของจำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบสอบถาม) ที่ได้ส่งไปและที่ได้รับคืนจากตัวอย่างประชากรได้นำเสนอในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและที่ได้รับคืน

ตัวอย่างประชากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ	จำนวนที่นำมาวิเคราะห์	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	228	181	79.39	178	78.07
ครู	228	178	78.07	176	77.19
นักเรียน	688	539	78.34	529	76.89
	1,140	898	78.77	880	77.19

3.2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนทั้งหมด 6 โรงเรียน มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 6 ฉบับ ครู 12 ฉบับ นักเรียน 36 ฉบับ และบุคลากรชุมชน 6 ฉบับ รวมจำนวน 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00
- 2) แบบสังเกต ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมประเทืองปัญญาของครูที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ โรงเรียนละ 1 ฉบับ รวมจำนวน 6 ฉบับ และได้ข้อมูลครบทุกโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) หาค่าร้อยละ (percent) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรชุมชน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอเป็นความเรียง
3. ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตครูผู้จัดกิจกรรมประเทืองปัญญา วิเคราะห์โดยการนำข้อมูลที่สังเกตได้มาแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

(อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร , 2542)